

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان البرز ناحیه ۱ کرج
امتحانات پایانی نوبت اول مجتمع آموزشی سلاله سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	ساعت برگزاری آزمون:	تاریخ آزمون : ۱۴۰۳/۱۰/۱۹	نمره به عدد:
نام دبیر:	شماره صندلی:	مدت آزمون :	نمره به حروف:
کلاس:			تعداد صفحات: ۳ صفحه

شماره صندلی: _____

مدت آزمون: _____

۳

ردیف	سوالات										
۱	تاریخ و ادبیات (۲ نمره) درستی و نادرستی هر یک از نوشته های زیر را بنویسید. الف) در دوران حکومت های هخامنشی، زندگی و ابتدای دوره قاجار، رشد و شکوفایی قابل توجهی در تاریخ ادبیات ایران دیده می شود. ب) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های تاریخی بود. ج) کدام گزینه از عوامل تأثیر گذار در پیدایش نهفت بازگشت ادبی در ایران نبود؟ د) توجه به ادبیات و رونق شعر و شاعری در دربار قاجار ه) غارت کتاب خانه اصفهان و) شکست ایران از روسیه و تضعیف جامعه ز) نمایشنامه نویسی چگونه در ایران رواج یافت؟										
۲	هر یک از موارد گروه «الف» در جدول زیر، مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه «ب» است. (یک مورد در گروه ب اضافه است) <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">الف</th> <th style="width: 50%;">ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و سعدی بود.</td> <td>۱) دهخدا</td> </tr> <tr> <td>ب) به علت جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار نگرفت.</td> <td>۲) ایرج میرزا</td> </tr> <tr> <td>ج) نثر ساده و عامیانه وی در داستان های جمال زاده و صادق هدایت مورد توجه قرار گرفت.</td> <td>۳) قائم مقام</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۴) فرخی بزدی</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	الف) تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و سعدی بود.	۱) دهخدا	ب) به علت جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار نگرفت.	۲) ایرج میرزا	ج) نثر ساده و عامیانه وی در داستان های جمال زاده و صادق هدایت مورد توجه قرار گرفت.	۳) قائم مقام		۴) فرخی بزدی
الف	ب										
الف) تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و سعدی بود.	۱) دهخدا										
ب) به علت جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار نگرفت.	۲) ایرج میرزا										
ج) نثر ساده و عامیانه وی در داستان های جمال زاده و صادق هدایت مورد توجه قرار گرفت.	۳) قائم مقام										
	۴) فرخی بزدی										
۳	سبک شناسی (۲ نمره) بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری است. الف) استفاده از اصطلاحات موسیقی ب استفاده از آرایه ها ج) کاربرد واژه های کهن د) سادگی و روانی										
۴	ملک الشعرا بهار جزء کدام دسته از شاعران عصر بیداری است؟ چه عواملی سبب شده که نسبت به کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی در شعر دوره بیداری کم توجهی شود؟ (ذکر دو مورد)										
۵	یکی از ضعف های تکنیکی در اغلب داستان های دوران مشروطه چیست؟ کدام دسته از شاعران به موسیقی و عروض التزام و پایبندی کمتری داشتند؟										
۶	از شاخه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است، سیاسی - اجتماعی است. در کنار موضوع تعلیم و تربیت نوین و همگانی کدام موضوع بیشتر مورد توجه نویسندگان قرار گرفت؟										

صفحه ۱ از ۳

ردیف	سؤالات	نمره								
۱۲	موسیقی شعر (۶ نمره) هریک از وزن گروه «الف» در جدول زیر، مربوط به کدام یک از مصراع‌ها در گروه «ب» است. <table> <tr> <th>الف</th><th>ب</th></tr> <tr> <td>الف) مستفعل - مستفعل - مستفعل - مستفعل</td><td>۱) به حسن خلق و وفا کسی به یار ما نرسد</td></tr> <tr> <td>ب) مفاعیلن - فاعلاتن - مفاعیلن - فاعلن</td><td>۲) همت طلب از باطن پیران سحر خیز</td></tr> <tr> <td>ج) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلن</td><td>۳) ای مسلمانان فغان از جور چرخ چنبری</td></tr> </table>	الف	ب	الف) مستفعل - مستفعل - مستفعل - مستفعل	۱) به حسن خلق و وفا کسی به یار ما نرسد	ب) مفاعیلن - فاعلاتن - مفاعیلن - فاعلن	۲) همت طلب از باطن پیران سحر خیز	ج) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلن	۳) ای مسلمانان فغان از جور چرخ چنبری	۰/۷۵
الف	ب									
الف) مستفعل - مستفعل - مستفعل - مستفعل	۱) به حسن خلق و وفا کسی به یار ما نرسد									
ب) مفاعیلن - فاعلاتن - مفاعیلن - فاعلن	۲) همت طلب از باطن پیران سحر خیز									
ج) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلن	۳) ای مسلمانان فغان از جور چرخ چنبری									
۱۳	پایه آوایی بیت زیر را یکبار به صورت همسان و یکبار به صورت ناهمسان مشخص کنید. تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت	۲								
۱۴	جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید. الف) مصوت بلند(ی) در کلماتی مانند بیا، گیاه و واژه‌هایی از این قبیل همواره است. ب) مصوت بلند(و) در کلمات تک‌هجایی بو، رو، جو، مو هیچگاه نمی‌شود.	۰/۵								
۱۵	تقطیع مثال‌های زیر به صورتی که بین کمانک تقطیع شده با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ توضیح دهید. تو گفستی (- - -) جادویی (- U -) خیره سری (- U -)	۰/۵								
۱۶	بیت زیر را پس از تقطیع هجایی، اختیارات زبانی به کار رفته را مشخص کنید. « خلد گر به پا خاری آسان بر آید چه سازم به خاری که در دل نشیند » <table> <tr> <td>پایه‌های آوایی</td> <td></td> </tr> <tr> <td>نشانه‌های هجایی</td> <td></td> </tr> <tr> <td>وزن</td> <td></td> </tr> </table>	پایه‌های آوایی		نشانه‌های هجایی		وزن		۲		
پایه‌های آوایی										
نشانه‌های هجایی										
وزن										
۱۷	زیبایی‌شناسی (۶ نمره) هریک از آرایه‌های مراعات‌النظیر، تلمیح و تضمین در کدام بیت وجود دارد؟ الف) خیز خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی ب) چو آشامیدم این پیمانه را پاک درافتادم زمستی بر سر خاک ج) حرفی است این که خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل سیه، دم آبی ندید کس	۰/۷۵								
۱۸	در کدام یک از بیت‌های زیر تضمین به کار نرفته است؟ توضیح دهید. الف) از خون دل نوشتم نزدیک دوست نامه اینی رایت دهرأ من هجرک القیامه ب) چشم حافظ زیربام قصر آن حوری سرشت شیوه‌ی ((جنات تجری تحتها الانهار)) داشت	۰/۵								
۱۹	آرایه تضمین را در بیت زیر پیدا کنید و ارتباط تضمین را با قسمتهای دیگر شعر مشخص کنید ایوب با چندین بلا، کاندرا بلا شد مبتلا پیوسته این بودش دعا: « الصبر مفتاح الفرج »	۰/۷۵								
۲۰	به سؤالات زیر درباره‌ی سروده‌ی زیر پاسخ دهید. من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد / سر گل دسته سرو / من نمازم را پی تکبیرة الاحرام علف می‌خوانم الف) آرایه تلمیح مشخص کنید و توضیح دهید. ب) دو شبکه مراعات‌النظیر را دقیقاً نشان دهید.	۰/۵ ۰/۵								

Scanned with CamScanner صفحه ۲ از ۳

ردیف	سؤالات	نمره						
۲۱	دربیت زیر برای ایجاد آرایه تلمیح شاعر به کدام داستان تاریخی - مذهبی اشاره دارد؟ گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا	۰/۵						
۲۲	جای خای را کامل کنید: در حقیقت متناقض نما بر انگیختن اعجاب است از راه خلاف و و منطق	۰/۵						
۲۳	کدام آرایه بارز ادبی در ابیات زیر دیده می شود به طور کامل مشخص کنید. (لف و نشر، تضاد، تناقض) الف) مه روشن میان اختران پنهان نمی ماند میان شاخه های گل مشو پنهان که پیدایی ب) ز کوی یار می آید نسیم باد نوری از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی ج) فرو رفت و بر رفت روز نبرد به ماهی نم خون و بر ماه گرد	۰/۵						
۲۴	با توجه به بیت زیر لفظ و نشرها و نوع آن را دقیقاً در جدول مشخص کنید. افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه ز من، شمع ز من، گل زمن آموخت	۱						
<table border="1"> <thead> <tr> <th>لف ها</th><th>نشرها</th><th>نوع آن</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table>			لف ها	نشرها	نوع آن			
لف ها	نشرها	نوع آن						
۲۵	آرایه تضاد و تناقض را در ابیات زیر مشخص کنید. الف) ای روی دلارامت مجموعه زیبایی مجموع چه غم دارد؟ از من که پریشانم ب) از خلاف آمد عادت بطلب کام که من کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم	۰/۵						
۲۶	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره) شعر زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. ای مرغ سحر چو این شب تار بگذاشت ز سر سیاهکاری وز نفحه روح بخش اسحار رفت از سر خفتگان خماری بگشود گره ز زلف زرتار محبوبه نیلگون عماري یزدان به کمال شد پدیدار و اهریمن زشت خو حصاری یاد آر ز شمع مرده یاد آر (علی اکبر دهخدا)	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵						
۲۷	متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید: «اگر چه ما در این تاریخ خود بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۲۲ شروع کرده ایم، لکن اگر خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف در تاریخ گذشتگان بنگریم، هر آینه به خوبی مشاهده می کنیم که در مجاری سنه ۱۳۶۵ بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گذاردن آنها به راه تمدن و باعث و مسبب آن را جز مرحوم میرزا تقی خان امیر نظام، احدی را سراغ نداریم چه آن بزرگ مرد از آن یکه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید و کارهای امیر نظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که خرج، دو کرور اضافه بر دخل بود، گواه و دلیل بزرگی مرد است.» الف) متن فوق را از نظر ویژگی های زبانی دوره ی بیداری بررسی نمایید. (دو مورد با ذکر نمونه) ب) از نظر سطح فکری متن را تحلیل کنید.	۱ ۱						

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان البرز ناحیه ۱ کرج
امتحانات پایانی نوبت اول مجتمع آموزشی سلاله سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	نام دبیر:	کلاس:	شماره صندلی:	مدت آزمون:	تعداد صفحات: ۲ صفحه	پاسخ برگ
				تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۹		

۱	الف) نادرست صفحه ۱۲ ب) درست صفحه ۱۸ (۱/۵)
۲	گزینه د (۱/۲۵)
۳	نمایشنامه نویسی در ایران نوع ادبی جدیدی به شمار می رود و با این شکل غربی اش در ادب کهن سلیقه ای ندارد در دوره ناصر الدین شاه با رفت و آمد ایرانیان به اروپا این نوع ادبی هم رواج یافت. اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت میرزا آقا تهریزی بود. (صفحه ۱۸) (۱/۵)
۴	الف) فرخی یزدی (ص ۱۷) ب) ایرج میرزا (ص ۱۶) ج) دهخدا (ص ۲۰) (۱/۷۵)
۵	گزینه د (۱/۲۵) (ص ۴۲)
۶	سنت گرا (۱/۲۵) (ص ۱۶)
۷	در این دوره برای آن که بتوانند با توده مردم در ارتباط باشند زبان محاوره را برگزیدند تا قابل فهم تر باشد و مفاهیم جدید را با زبانی ساده انتقال دهد. (۱/۵) (ص ۱۵)
۸	حضور سوم شخص
۹	نوگرایان (سید اشرف الدین گیلانی - عارف قزوینی) (۱/۲۵)
۱۰	ظنر سیاسی - اجتماعی (۱/۲۵)
۱۱	حقوق مدنی زنان (۱/۲۵)
۱۲	الف) ۱ ب) ۲ ج) ۳ (۱/۷۵)
۱۳	مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن // مستفعل مستفعل مستفعل فع لن (۲)
۱۴	الف) کوتاه ب) کوتاه (۱/۵)
۱۵	نوگفتی (---) جادویی (-U-) خیره سری (-U-) تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه کوتاه به بلند (۱/۵)
۱۶	فعلون فعلون فعلون فعلون حذف همزه (۲)
۱۷	الف) تضمین ب) مراعات نظیر ج) تلمیح (۱/۷۵)
۱۸	الف) مصراع دوم از جایی گرفته نشده است بلکه بخشی از سروده خود شاعر است. (۱/۵)
۱۹	«الصبر مفتاح الفرج» سنایی برای بهتر ادا کردن مقصود خود حدیثی را به تضمین بیان کرده است. (۱/۷۵)
۲۰	الف) تکبیرة الاحرام علف: تلمیح دارد به یسبح لله ما فی السموات والارض (۱/۵) ب) نماز و اذان و تکبیرة الاحرام // گل و سرو و علف و (۱/۵)

۲۱	داستان حضرت موسی و حضرت ابراهیم (۵/)												
۲۲	عرف و عادت (۵/)												
۲۳	الف) تضاد ب) تناقض ج) لف و نشر (۵/)												
۲۴	افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه ز من، شمع ز من، گل زمن آموخت (۱)												
	<table border="1"> <tr> <td>لف ها</td> <td>نشرها</td> <td>نوع آن</td> </tr> <tr> <td>افروختن</td> <td>شمع</td> <td>نامرتب</td> </tr> <tr> <td>سوختن</td> <td>پروانه</td> <td></td> </tr> <tr> <td>جامه دریدن</td> <td>گل</td> <td></td> </tr> </table>	لف ها	نشرها	نوع آن	افروختن	شمع	نامرتب	سوختن	پروانه		جامه دریدن	گل	
لف ها	نشرها	نوع آن											
افروختن	شمع	نامرتب											
سوختن	پروانه												
جامه دریدن	گل												
۲۵	الف) تضاد ب) تناقض (۵/)												
۲۶	الف) درونمایه شعر آزادی و آزادی خواهی و تجدد گرایی ، استفاده از شعر برای آگاه سازی مردم ب) بیت چهارم را از نظر زیبایی شناسی بررسی کنید. با استفاده از تمثیل به زیبایی ظهور و کمال انسان را تشریح کرده و در بند شدن ابلیس را توصیف می کند . ج) توجه به مردم و آگاه سازی مردم با شعری که به زبان عامه نزدیک است (۲) د) مفعول مفاعیلن فاعولن												
۲۷	الف) زبان ساده و صمیمی و گاهی نزدیک به کوچه و بازار ، استفاده از واژه ها و اصطلاحات عامیانه ، ورود برخی واژگان نو و فرنگی از جمله واژه ها و اصطلاحات انگلیسی و روسی و ... ب) تلاش برای بیدار ساختن مردم ، مضامین سیاسی و اجتماعی بیشتر مورد توجه قرار گرفته است . (۲)												